Nr 72. **ROK 1835.** **PONIEDZIAŁEK 30 MARCA.**

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Kwiryna Męczennika.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE
Dziś Dobromira.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień	godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	7	5, 590	— 1, 8	1, 46	Pł. Zachodni słaby	Pochmurno	
29	12	6, 146	† 0, 6	1, 78	„ mocny	Pogoda z Chmurami	Snieg
	3	6, 333	† 1, 6	1, 80	Pn. Zachodni mocny	Chmury	
	9	6, 733	— 1, 7	1, 61	„ słaby	Pogoda z Chmurami	

Prenumerata na Gazetę Krakowską, kończy się z dniem ostatnim b. m. Wydawca uprasza o wczesne zapisy.

Część Polityczna.

WIADOMOŚCI Z WCZORAYSZEY POCZTY.

Petersburg 13 *Marca.* Cesarko rosyjski pełnomocny minister w Persyi, jenerał major hrabia Simouicz, miał szczęście otrzymać order ś. Anny 1. klassy, przy następnym reskrypcie N. Cesarza Jmci. z dnia 23 b. m. »Dostrzegając z waszych doniesień, że ugruntowane na wskazanych przez Nas zasadach, jednomyślnie z angielską missyą w Persyi starania wasze, pomyślnym zostały uwieńczone skutkiem, i że spokoyność w tém sąsiedniém i przyjazném mocarstwie, ustaliła się przez wstąpienie Jego Cesarskiéy Mości Mahomet-Szacha, na tron przodków w Teheranie; przyjemną dla nas jest wynurzyć wam Nasze Monarsze zadowolenie. Ku większemu udowodnieniu onego, nayłaskawjéy mianujemy was kawalerem orderu ś. Anny I klassy, którego znaki przy ninieyszym załączając, rozkazujemy je przywdziać i nosić stosownie do ustawy. Pozostajemy z Cesarską łaską Naszą ku wam przychylni.»

Berlin 20 *Marca.* Uczniowie kliniki chirurgiczney przy tuteyszym uniwersytecie, obchodzili dnia 8 b. m. 48 rocznicę [illegible] swego zacnego nauczyciela, doktora Graefe.

Doktor Lehmann w Torgau, wykonał kilka bardzo szczęśliwych kuracyi krupy czyli zapalenia krtani u dzieci, a to w ten sposób: że zaraz przy zaczęciu choroby, przykładał im na gardzieli czyli na krtani, gąbkę umaczaną w wodzie gorącéy, (nie tyle jednak aby bąble zrządzała, lecz sprawjającą czerwoność na skórze), dając zarazem do picia odwar z rumianku lub kwiatu bzowego.— Tym sposobem leczył chorobę w przeciągu jedney godziny, bez pozostawienia dalszych złych skutków po teyże.

Londyn 18 *Marca.* Na wczorayszém posiedzeniu izby niższey, z powodu oświadczenia pierwszego ministra, że margrabia Londonderry, z własnego natchnienia, za przeznaczone sobie poselstwo do Petersburga podziękował; przyszło do żwawych rozpraw.— Lord Russel zaczął z tąd zaraz wnosić, że ministerstwo nie jest pewne ufności izby, a przynaymniey dotąd takowey niepotrafiło so-

bie zjednać. Sir Robert Peel odpowiedział nato bardzo ostro, że podziękowanie lorda Londenderry, nastąpiło wprawdzie skutkiem ostatnich sporów *(jak wiadomo fakcya radykalna, zarzucała temu urzędnikowi niezdolności i złe chęci,)* ale bynaymniey nie adressu do tronu. — »Co się tyczy, mówił daley minister, uwagi szanownego lorda, jakie nieprzyjemności mogłoby zasobą to pociągnąć, iżby ministrowie nieposiadali zaufania izby, niepozostaje mi jak tylko życzyć, ażeby wprost wymierzony wniosek, który nam zapowiedział, pod względem usunięcia ministrów, szanowny deputowany z Middlesex, (Pan Hume,) jak nayprędzey mógł bydź do izby wprowadzony. Niepodpada wątpliwości, że ktokolwiek znaydowałby się w takiem położeniu jak moje, miałby prawo rozważyć skutki jakieby pociągnęło za sobą niewczesne ustąpienie z powierzonego mi urzędu. Czuję to dobrze, że nielada okoliczność, potrafiłaby mnie usprawiedliwić, iżbym ze służby Krola Pana mego wystąpił. *(Głośne oklaski.)* Jeżeli szlachetny lord (Russel) życzy sobie administracyą obaną, [illegible] na wnioski, z których ci nawet, którzy je popierać są gotowi, nieobiecują sobie tych korzyści; lecz wniosek jego powinien bydź w tey mierze wyraźny, żądający, ażeby utworzona była administracya posiadająca w większey massie zaufanie publiczne. Co do mnie śmiele powiedzieć mogę, że nikt nademnie rozwiązania tey wątpliwości, szczerzey nie pragnie. *(Głośne oklaski.)*

Następnie mówił P. Hume, z pewnemi przycinkami które śmiech tylko wzbudzały; po nim P. Robert Jnglis naganiał margrabiemu Londonderry, że zaś mógł owey wrzawie, dać się spowodować do porzucenia tak zaszczytnego posłannictwa; nakoniec gdy Pan Hobhouse wystąpił z wnioskiem, że raczey wypadało P. Peel wystąpić z ministerstwa, niż przyjmować odstąpienie margrabiego; i gdy lord Russel powtórzył, że izba niemoże powziąść zaufania do ministrów, gdy tak długo niekorzystają z czasu danego im do popierania środków reformy; oświadczył P. Robert Peel, że obecny stan rzeczy przykrzyć mu się już zaczyna; i że kiedy P. Hume niemoże sobie znaleść dnia, w którymby mógł wprowadzić wniosek mający orzec wyraźne niezaufanie Izby do obecnego ministerstwa, to on sam pomoże mu w tym względzie; — że z resztą ma zamiar przełożyć bil tyczący się ułatwienia związków małżeńskich pomiędzy dyssydentami, — że na przyszły tydzień poda bil, tyczący się zamiany dziesięcin w Anglii, a w ciągu jeszcze tego tygodnia, starać się będzie o rozstrzygnienie sprawy dziesięciu Irlandzkich.

Mieszkańcy Windsoru za przybyciem Królestwa Jmci w zeszły czwartek, oświecili wszystkie swe domy, na znak naywyższey życzliwości; dla strącenia fałszywey pogłoski źle myślących, jakoby mieli zamiar okazać NN. Państwu nieprzychylność i złe chęci.»

Wedle dziennika *Morning Herald*, rząd portugalski ofiarować miał 4000 woyska do użycia królowey Hiszpańskiey (!!)

Naywiększem szczęściem jest dla teraźnieyszego ministerstwa w Anglii, niepodobieństwo stałego utrzymania się jedności pomiędzy członkami oppozycyi, którey rozprzężanie się codzień jest widocznieysze; ponieważ P. Robert Peel w takim stanie rzeczy, bez obawy, przeciw niey działać może.

Dziennik *Morning Post* powiada: »Kray ucieszy się widząc, że lord John Russel, z zawstydzenia Pana Hume porządną odebrał naukę, i swóy zapowiedziany wniosek tyczący się dochodów kościoła irlandzkiego, jeszcze dość na czas wstrzymał. Bydź może, iż nieco później uczynił to odkrycie, że wnioski w duchu fakcyi podawane, niezawsze do popularności prowadzą, którą zwykły mieć na widoku.

Dziennik *Satirist* nazywa izbę niższą dwugłowym potworem o czterech ogonach. Wyrażenie to, stało się teraz naylubieńszém i nayużywańszém w parlamencie. (Dwie głowy znaczą zapewne dwa stronnictwa.) Tak więc

mamy (powiada) jeden ogon ministeryalny, drugi Stanleja, trzeci lorda Roussel, a czwarty O'Connela.»

Dziennik *Sun*, przypisuje wyższe kursa papierów hiszpańskich na giełdzie, téy pogłosce, że układy rozpoczęte z Don Carlosem czynią coraz lepszy postęp do ukończenia woyny domowey w Hiszpanii.

Paryż 17 *Marca.* Wczoray zebrała się znowu rada ministrów u xięcia Broglie w ministerstwie spraw zagranicznych. Od czasu jak xiąże ten wszedł w urzędowanie, żadna jeszcze rada ministrów nieodbyła się u króla. Ministrowie pracnją tylko pojedyńczo z J. K. Mością. Pan Thiers miewa częste konferencye z królem.

O amnestyi mowy niemasz w ministerstwie, sprawa burzycieli kwietniowych ma bydź sądzoną niebawem.

Dziennik *Konstytucyonista* donosi z Bajonny pod dniem 11, że karliści zajęli stanowisko, które im dozwala tamować związki pomiędzy Pampeluną i St. Sebastian. — Snieg który okrył tę część kraju, pomaga zręcznym planom Zumalicarreguy.

Flotta amerykańska zbiera się przy wyspach Balearskich. Francuzi dają na nią baczenie.

Dnia 18 *Marca.* Rada ministrów odbywa się codziennie u xięcia Broglie.

Monitor dzisieyszy zawiera z Hiszpanii co następuje: »Potyczka dnia 12 nie była tak znaczącą, jak początkowe doniesienia opiewały; zwichnęła jednak podwóyny plan Zumalicarreguy który chciał przywrócić związki swoje z Elizondą i wedrzeć się pomiędzy dwie brygady które szły od Pampeluny. Attak jazdy Miny, zniewolił go do odwetu, poczém tenże, bez przeszkody wszedł do St. Estevan.

W izbie deputowanych zaczęły się rozprawy nad projektem do prawa tyczącego się odpowiedzialności ministrów.

(*Inne doniesienia paryzkie nic ważnego niezawierają z wczorayczey poczty.*)

(*G. P. S.*)

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

Paryż 10 *Marca.* Roboty około sali sądu izby parów, nie były przerwane, mino uroczystości karnawału. Ciesielka już ukończona; teraz pracują stolarze nad ułożeniem posadzki. Schody już są gotowe, ale jeszcze nieustawione. Także około galeryi idącey od téy sali aż do więzienia, zaczęto już pracować. *Bon sens* zapewnia, że wieczorem nie przepuszczają straże nikogo za kratę pałacu Luxemburskiego, chociażby nawet był opatrzony w stosowny bilet weyścia.

Pan Paulin, pułkownik straży ogniowéy, wynalazł aparat do łatwego gaszenia ognia w ciasnycb i zamkniętych piwnicach. Zasadza się on na tém, że człowiek przeznaczony do gaszenia, ubrany jest w ochronną odzież od stóp do głowy, tak, by mu ogień nie szkodził. Za pomocą rurek, udziela się mu świeżego powietrza. Pierwsze doświadczenie udało się bardzo pomyślnie. W piwnicy oddzieloney w koszarach, zapalono przysposobione różne materyały palne, jako to: siarkę, wilgotną słomę i t. p., a potém wpuszczono do niey człowieka, który tam przez 19 minut wytrzymał. Dym był tak mocno duszący, że bez owego aparatu, już na pierwszym stopniu schodów piwniczych, nie można było wytrzymać. Człowiek, który dla doświadczenia bawił w piwnicy, był przecież nadzwyczay mocno attakowany, lubo przez rury pompowano mu świeże powietrze prawie bez ustanku. Jego puls uderzał 130 razy na minutę, części metaliczne aparatu, były mocno, a niektóre aż do czerwoności rozpalone.

P. Sauvage wynalazł w Paryżu narzędzie dowcipney prostoty, które daje wycisnięcie dokładne i matematyczne twarzy, bez żadnego naciskania, a to w przeciągu dwóch sekund. To narzędzie nazywa się Physionotyp. Jest to blacha z kruszczu, formy owalney, w którey znayduje się mnóstwo małych dziurek a w każdą z nich wetknięty jest pręcik kruszczowy, poruszający się z naywiększą łatwością; pręcików tych nie można do niczego lepiey przyrównać jak do drutów od robienia poń-

czoch. To połączenie tępych drucików, wydaje się się na pozór jak szczotka, a wszystko jest na około otoczone podwóyną pokrywą z blachy, która zawiera ciepłą wodę, a to, jak twierdzi wynalazca, dla zachowania w narzędziu temperatury stósownéy do téy, jaką ma krew ludzka. Jeżeli do téy powierzchni najeżonéy tępemi igiełkami, przyłożymy jakiekolwiek ciało, chociażby naymiększe, igiełki cofają się za naymnieyszym dotknięciem, z wielką łatwością i zagłębiają się mniéy lub więcéy, robiąc tym sposobem w narzędziu wklęsłość czyli formę dokładną przedmiotu przyłożonego. Przytwierdza się potém druciki sposobem bardzo prostym i w téy to formie odbija się jak naydokładniey to co chcemy mieć wyciśnięte. Lekkie uczucie, którego się doświadcza przez zetknięcie się twarzy z machiną, nie ma bynaymniey nic nieprzyjemnego, ale nie możnaby go opisać. Gdyby nie ciepło znaydujące się w physionotypie, zdawałoby się że zanurzamy twarz w śniegu. Wyciśnięcie zostawione w physionotypie jest niezaprzeczonéy wierności i maska z niego zrobiona będzie odbiciem wzoru matematycznie dokładném. Nic w niém brakować nie może: zmarszczka, mała brodawka, żyłka, która się lekko na skroniach odznacza, wszystko się tam wiernie znayduje. Ale to jeszcze nie wszystko; physionotyp przedstawia jeszcze szacownieyszą korzyść. Chcemy mówić o prawdzie, z jaką chwyta wyraz fizyonomii, wyraz zawsze przemijający, a częstokroć charakterystyczny.

Bruxella 6 *Marca.* Dnia 2 i 3 b. m., robiono doświadczenia na kolei żelaznéy, między Trois-Trous i Vilvorde, z dwoma machinami, z których jedna przeznaczona jest do przewożenia podróżnych, a druga do przewożenia towarów. Machina (Locomtoeur), przeznaczona do ciągnienia powozu z podróżnymi, przebiegła całą przestrzeń, wynoszącą 8000 metrów, w 8 minutach, to jest jednę milkę (lieu), w 5 minutach. A ponieważ taka milka wynosi 5000 metrów, przestrzeń więc cała pomiędzy Bruxellą a Mecheln, będzie potrzebować tylko 20 do 25 minut czasu. Co do machiny, na ciągnienie towarów przeznaczonéy, bieg jéy był o jednę czwartą mniéy szybki od pierwszéy; ale jéy siła tak nadzwyczayna, iż może ciągnąć ciężar 120 tons wynoszący, (1200 cetnarów), a w razie potrzeby, przewiezie cały batalijon piechoty z wszelkim pakunkiem i bronią w przeciągu 90 minut, z Bruxelli do Antwerpii.

Przy ogólnych rozprawach nad budżetem ministerstwa skarbu, uczynił Pan Desmanet de Biesne, następujące zapytania ministrom: 1) Czy teraźnieysze położenie Belgii, wymaga, ażeby pobierano te 10 centymów dodatkowego podatku, które na nieprzewidziany wypadek woyny, dozwolone zostały? 2) Gdyby w téy chwili, lub w ciągu roku, położenie rzeczy taki wzięło kierunek, iżby znikła obawa, jaką miano w chwili żądania tego zasiłku; czyli miaisteryum przymuje obowiązek, wstrzymać tego podatku wybieranie? Minister skarbu odpowiedział, że przy obecném położeniu Europy, byłoby nieroztropnością ze strony rządu, proponować teraz zniesienie dodatkowych 10 centymów.— Jeżeli późniéy rząd uzna, że zniesienie téy opłaty, może bydź ciału prawodawczemu zaproponnwane, nie omieszka uczynić stósownego wniosku.

Amszterdam 7 *Marca.* Donoszą teraz z Herzogenbusch, że plan przeniesienia głównéy kwatery woyska stojącego w polu, z Tylburga do Hagi, został odłożony.

Dnia 10 października panowało w Batawii mocne trzęsienie ziemi. Nie mało domów w raz z ludźmi i zwierzętami, zapadło się w ziemię.

Od czasu powrotu torysów na stér administracyi angielskiéy, zaymowano się w portach naszych z podwóyną usilnością, ładowaniem na okręty broni i t. p., na rachunek Don Carlosa. Tymczasem dowiadujemy się teraz, że przed kilkoma dniami, wyładowano napowrot wszystko z gotowych już do żeglugi okrętów. Jaka jest właściwie tego wydarzenia przyczyna, nie wiadomo jeszcze.